

SAVJET RTCG

JAVNO PREDUZEĆE RTCG
RTCG Broj 01-3940
Podgorica, 08. 06. 2023° - god.

Ombudsman RTCG

Podgorica, 31. 05. 2023.

IZVJEŠTAJ O RADU OMBUDSMANA /januar-maj 2023./

U prvih pet mjeseci tekuće godine na adresu ombudsmana pristigle su samo četiri predstavke, od kojih nijedna nije bila upućena na praćenje predsjedničkih izbora, održanih u martu ove godine.

Zapisnik broj 1/2023 - usvojen

Prigovor uputio Institut za medije na prilog iz emisije Gledajmo se, urednika Seada Sadikovića, emitovane 07. 02. 2023. godine.

Primjedba se odnosila na to da je "autor emisije i spornog priloga je u prilogu o ženama i djevojkama koje su preživjele osvetničku pornografiju i onlajn nasilja, fotomontažom sa fotografijom aktuelnog predsjednika Crne Gore Mila Đukanovića i svojom fotografijom, činjenice stavio u pogrešan kontekst i skrenuo pažnju sa važne teme, na ismijavanje predsjednika".

Autor priloga je prekršio Etički kodeks novinara Crne Gore, smjernice za **Načelo 2:**

Za novinara su činjenice neprikosnovene, a njegova obaveza je da ih stavlja u pravilan kontekst i onemoguću njihovu zloupotrebu, bilo da se radi o tekstu, slici i tonu.

Komentar ne smije da bude prezentovan tako da stvara utisak da se radi o utvrđenoj činjenici.

Prekršen je i **Član 24** Pravilnika o programskim principima i profesionalnim standardima RTCG:

Upotreba tehnologije u uređivačke svrhe:

Specijalni efekti, uključujući zvučne efekte, treba da budu upotrebljavani s posebnom pažnjom kada je predstavljanje novinarskog materijala u pitanju. U rijetkim prilikama kada se oni koriste treba se naročito pobrinuti da ne dođe do iskrivljivanja stvarnosti i da se ne stekne utisak uredničkog komentara".

Korišćenje post-produkcione kompjuterske tehnologije:

Korišćenje kompjuterske animacije i specijalnih efekata može kompromitovati autentičnost i integritet snimljenog materijala.

U informativnim programima treba izbjegavati upotrebu efekata kao što su zaustavljanje kadra, usporavanje kretanja, dvostruko eksponiranje i drugih efekata koji modifikuju prikazano, osim u slučajevima kada korišćenje takvih efekata omogućava dobijanje detaljnih informacija o događaju, dešavanjima ili ličnosti.

Zapisnik broj 2/2023 - usvojen

Prigovor je dostavila Tinka Đuranović zbog neprecizne i skraćene ispravke emitovane u Dnevniku 2, 28. januara. 2023.

- Podnositeljka prigovora uputila je uredništvu zahtjev ispravku neistinite, nepotpune i netačne informacije u skladu sa Zakonom o medijima, Zakonom o nacionalnom javnom emiteru Radio i televizija Crne Gore i Etičkim kodeksom novinara i novinarki Crne Gore.

Pomenuti zahtjev za ispravku objavljen je 28.01.2023. prepravljen, skraćen do neprepoznatljivosti i prepričan, tako da se nije moglo zaključiti zbog kojih netačnih i neistinitih navoda je podnositeljka prigovora reagovala.

Urednik/ca Dnevnika je bio/la u obavezi da integralno objavi ispravku, budući da se:

*Odgovor odnosno ispravka mora objaviti bez izmjena i dopuna, osim pravopisnih ispravki koje ne mijenjaju smisao, na istoj strani štampe, sa istom opremom, odnosno u istoj emisiji audiovizuelnog medija u kome je objavljen medijski sadržaj, tako da plasman u mediju odgovara plasmanu medijskog sadržaja na koji se odnosi, uz napomenu da se radi o odgovoru odnosno ispravki. (Zakon o medijima **Član 51**)*

Napominjem da potrebe za ispravkom ne bi bilo da je u prilogu, emitovanom u Dnevniku 2 09. januara 2023. godine, ispoštovan Pravilnik o programskim principima i profesionalnim standardima RTCG **član 4**:

Objektivnost - Činjenice i stavovi moraju biti predstavljeni ravnopravno, a izvještavanje mora nepristrasno uzeti u obzir sve osobe, institucije i događaje, relevantne za temu.

Kredibilitet - Novinari i urednici su odgovorni ne samo za ono što objave, već i za ono što prećute a od interesa je za javnost.

Zapisnik broj 3/2023 - odbijen

Prigovor uputila **Unija slobonih sindikata** 28. 03. 2023. zbog neemitovanja izvještaja sa konferencije za novinare u Dnevniku.

Iz tehničkih razloga, zamjene domena na elektronskim adresama, na mail adresu urednika Dnevnika nije stigao dopis Unije slobodnih sindikata, tako da samim tim uredništvo nije imalo blagovremenu informaciju o najavljenom događaju, pa u ovom slučaju, obaveza javnog servisa da informiše javnost nije mogla biti ispoštovana.

Ipak, iako je prigovor odbijen, RTCG je bila u obavezi da na adekvatan način unaprijed obavijesti građanstvo, kako bi se izbjegle naprijatnosti kao što je ova.

Zapisnik broj 4/2023 - usvojen

Prigovor uputila NVO **Akcija za ljudska prava**, na prilog novinarkе Dragane Lalević o odluci ESLJP u predmetu Krdžalija i drugi protiv Crne Gore emitovanom u Dnevniku 2, 06. aprila ove godine.

U prigovoru se navodi: „da je u pomenutom prilogu došlo do kršenja člana 8 Etičkog kodeksa RTCG budući da nije ispoštovano pravilo druge strane koje ukazuje da se ravnopravno trebaju predstavljati suprostavljena stajališta i mišljenja kao i njihovi nosioci. Budući da se prilog ticao konkretno dvije zainteresovane strane - Države Crne Gore i podnositeljki predstavke, odnosno njihove zastupnice pred sudom Tee Gorjanc Prelević, radi objektivnog informisanja javnosti o predmetnom slučaju, Gorjanc Prelević ili neko od podnositeljki je morao biti pozvan za izjavu, do čega nije došlo u konkretnom slučaju.”

Takođe, “od strane RTCG-a ignorisana je izjava koju je zastupnica žrtava blagovremeno poslala svim medijima uključujući i RTCG. Osim što informacije u prilogu nijesu iznesene na objektivnan način, čime se ujedno i krši član 6 Kodeksa, one nijesu bile ni potpune.”

Informativni i svi drugi programi RTCG **dužni** su da poštuju i pridržavaju se propisanih profesionalnih standarda tačnosti, objektivnosti, kredibiliteta i ostalih.

Bez obzira na početnu ideju uredništva da o presudi Evropskog suda za ljudska prava govore porodice žrtava, gledaoci ni na koji način sa time nijesu bili upoznati. Takođe nijesu bili upoznati ni sa činjenicom da li neka

organizacija ima ili nema sluha da odgovori na pitanja uredništva, jer se ni to ne pominje u spornom prilogu.

Na kraju, promjene internet domena ne mogu, niti smiju biti smetnja u komunikaciji i u traženju činjenica.

Što se tiče Predsjedničkih izbora, na praćenje kampanje nije bilo primjedbi od strane političkih aktera, niti gledalaca. Doduše, u nekoliko navrata uredništvu je od strane ombudsmana skrenuta pažnja na izvjesne propuste koje su registrovane u foršpanima za Izbornu noć, kao i na telope u informativnoj emisiji Dnevnik 2.

Što se ostalih aktivnosti tiče, prisustvovala sam panel diskusiji *Jednostranost u crnogorskim medijima – da li smo odustali od principa 'druge strane'*?, kao i online panel diskusiji *Moderacija komentara na mrežama i izazovi za medije*, u organizaciji Instituta za medije Crne Gore i Mediacentra Sarajevo, uz podršku Share fondacije.

U susret Predsjedničkim izborima gostovala na Jutarnjem programu RTCG i pojasnila princip rada ombudsmana.

Intervjuisana od strane Insituta za medije za potrebe istraživanja o regulaciji i samoregulaciji medija.

Ombudsmanka RTCG

Danijela Popović

